

S-au dus Boboteaza și Sântionul, ultimele mari sărbători ale iernii. Dacă, de Crăciun, Maramureșul s-a prezentat cu o suită de obiceiuri frumoase cu ajutorul cărora a reușit să se mențină pe primul loc în țară (în competiția neoficială cu celelalte zone presupus tradiționale, precum Bucovina și Mărginimea Sibiului), de Bobotează și Sf. Ion primul loc pe podiumul repunerii în valoare a obiceiurilor de demult a revenit, în mod categoric, Sibiului. Pe 6-7 ianuarie, românii din Maramureș au lenevit (ucrainienii de aici sărbătorind tradițional, la aceeași dată, Crăciunul de rit vechi), contrar a ceea ce ne-am fi așteptat și contrar a ceea ce au turuit televiziunile și ziarele ce povesteau despre lucruri copiate de prin cărți, rupte complet de realitatea cotidiană și inexistente pur și simplu.

Pe vremuri, în Țara Maramureșului, cele două sărbători îngemănate aduceau o mulțime de practici și obiceiuri care de care mai pitorești. Astfel, în noaptea de Bobotează, fetele se scăldau noaptea la vale, pentru purificare. Tot atunci, se făceau practici de ghicit și de adus ursitul, se stimula dragostea ori măritișul, se stimulau mana vitelor și cea a câmpului. Se mai credea că în acea noapte apa se prefăce în vin deci, ca urmare, feciorii mergeau la râu să o guște, dând însă acolo peste fetele venite la scăldatul ritual...

Fetelor bătrâne și feciorilor tomnateci li se puneau (fie de Anul Nou, fie acum - dacă se numeau Ion ori Ioana) „domni” „moși” ori „metehăi”, adică niște mascoide de sex opus, cățărare prin copaci ori pe stâlpi, care provocau râsul prin aspectul hilar și răvașele însoțitoare, stimulându-i astfel pe întârziați să se căsătorească odată, pentru a intra „în rând” cu ceilalți. Apoi, se umbla cu „Tiralexă”, se „pețea cu sania” și se „spăimântau” pomii sterpi, prin ruperea în fața lor a unui colac special și prin loviturile de muche de secure aplicate trunchiului nedătător de roade.

În fine, se furau porțițele de intrare în curte, din trei motivații diferite: la unii gospodari erau luate pentru „a le da mult de lucru la anul”, la fetele de măritat erau luate fie „pîntru a arăta că nu-i cine să le păzească” (adică pe fete, deci că necesită soț de urgență), ori fie pentru a le împiedica să se mărite în alte sate (caz în care porțițele erau așezate pentru blocarea anumitor punți, podețe, poteci ori prilazuri).

Din tot potpuriul de obiceiuri de mai sus, astăzi nu a mai rămas decât (tot mai rar) mersul cu „Tiralexă” și (foarte rar azi) furatul porțițelor ori punerea de „metehăi”. În rest, se mai bea un păhărel și se papă o porție de „coaste și cârnați”, declamându-se autosuficient printre îmbucături, că tradiții ca în Maramureș nu mai există nicăieri...

Oare chiar așa să fie?

Probabil ați văzut la televizor frumosul și coloratul obicei Udarea Ionilor de la Tălmăcel (Sibiu), cu participarea întregului sat, cu călăreți ca la nuntă și cu carul cu boi înstruțați. Ce n-ați aflat însă de la TV a fost faptul că aceia sunt singurii boi rămași în județul Sibiu! Toată lumea din presupus tradiționalista Mărginimea a Sibiului are astăzi tractoare, iar boii prezenți la TV au fost plătiți cu 400 lei, pentru păstrarea tradiției („că trebuie să mănânce și ei”)... Boi despre care copiii din localitate au spus că sunt brutozaure! Atât sunt de ruși de viața arhaică oamenii de acolo... Și la TV sigur n-ați auzit că acei cai frumos îmbrăcați, precum și toți participanții echipați cu costume tradiționale, purtau piese de port foarte vechi, moștenite, pentru că astăzi, în Tălmăcel, femeile nu mai țes deloc....Și poate nu știți că tot acel spectacol televizat a avut fondul muzical asigurat de un DVD player, nefiind live, pentru că la ei nu mai există muzicanți...

Oricum, chiar în aceste condiții, Mărginimea Sibiului a învins clar Maramureșul la capitolul tradiții, pentru că mărginenii măcar s-au străduit și au organizat ceva ce a ieșit binișor ca aspect și ca mediatizare, în timp ce moroșenii n-au făcut nimic!

Cu toate că în Maramureș mai sunt zeci de perechi de boi și mii de cai, deși costume populare mai numeroase ca aici nu există nicăieri (multe fiind nou-nouțe și confecționate abia dăunezi în sutele de războaie de țesut încă active) și chiar dacă în Țara Maramureșului cântă live sute de instrumentiști tradiționali, nimeni nu a organizat ceva care să pună în valoare tradițiile excepționale ale locului, pentru beneficiul sutelor de turiști care și-au petrecut zilele de Bobotează în „Maramu”. (Eu, dacă aș lucra la Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale, m-aș plictisi groaznic, mai ales că de la Bobotează și până în aprilie nu există nici o sărbătoare tradițională)...

Păcat, moroșenii au irosit o bună ocazie de a se promova în vederea atragerii de turiști pentru sterila perioadă extrasezon dintre Revelionul și Paștele de anul viitor... De fapt, nu-i nimic, doar și în Mărginimea Sibiului sunt pensiuni, munte, zăpadă și tradiții frumoase, nu-i așa? Plus că acolo drumurile sunt mult mai bune...

[Aici](#)

Competiția tradițiilor de Bobotează: Sibiu vs. Maramureș, 1-0

Scris de Teofil Ivanciuc

Joi, 09 Ianuarie 2014 11:15 - Ultima actualizare Joi, 09 Ianuarie 2014 11:28

puteți viziona reportajul din Tălmăcel marca TVR (televiziune ale cărei producții etnografice au ajuns uneori să semene cu „tradițiile” marca Etno sau Taraf TV), iar

[aici](#)

găsiți un reportaj serios, marca „Agerpres”, care a prezentat adevărata față a lucrurilor, spre deosebire de pășunismele debitate de către mânuitorii de tastatură de la „

[Adevărul](#)

” și „

[Mediafax](#)

”.

AUTOR: ©Teofil Ivanciuc

ianuarie 2014

SURSA:

[Teofil Ivanciuc Blog](#)